ՆՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏԵՐՈՒԹ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 552 ՈՒՐԲԱԹ 19 ՀՈՒԼԻՍ (Ն. Տ.) 31 ՀՈՒԼԻՍ 1895

ԳԱԾՄԱՆ

ԼՈՒՅՍ կը հրատարակուի բաց ի կիրակի եւ Տօն օրերէ։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

	Յաքեկան	Վճռամսեայ
Կ. Պոլսոյ համար	6 մէճիտ	3 մէճ.
Գաւառաց »	7 »	3 1/2 »

ԼՈՒՅՍ

ԳԱԾՄԱՆ

ԼՈՒՅՍի վերաբերեալ ամէն եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել առ խմբագիր-Տնօրէն Բ. Մ. ՊՈՂՈՍԵԱՆ, Կ. Պոլիս, Մէրճան Զարղը, Բիւրօի էֆէնտի խան երկրորդ յարկ թիւ 1։

Փոխուցման տոկոս մէկ աճգամի համար 2 դրուշ է. աւելի աճգամներու համար սակարկութիւն կը լինի։

ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՅ

ԱԶԳՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ եւ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

20 փարա — 20 փարա

Կ. ՊՈԼԻՍ 18 ՀՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Քաղաքականութիւնն հանգիստ կ'առնէ. վերհատեալ, ինչպէս նաեւ իրենց նախարարապետը ուղեւորութեան մէջ են, և խորհրդարանք արձակուրդի կը պատրաստուին։ Աֆղանեան խնդրոյն նկատումով վերջին օրերս տարածուած երկիւղալի լուրց հակառակ, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Գ. տը կիրս եւս կը պատրաստուի Ջրանգէնապատի ջերմուկներն երթալու, ուր մտադիր է անցուցնել իր երկամեայ արձակուրդը, սպասելով որ Անգլիոյ ընդհանուր ընտրութիւնք աւարտին։ Կ'ըսուի թէ երից կայսերաց հանդիպանօթ տեսակցութիւնն այս տարի եւս պիտի կրկնուի։ Գերմանիոյ Վիլհելմ կայսրն արդէն կաշխէֆն կը գտնուի, և Աւստրիոյ կայսրն ու կայսրուհին օգոստոս 7ին այցելութիւն պիտի տան Ֆերունէ կայսեր և կաշխէֆն։ Ռուսաց Ջարն եւս, որ անցեալ տարի խոստում տուած էր փոխադարձ այցելութիւն տալու Աւստրիոյ կայսերը, յառաջիկայ օգոստոսի մէջ պիտի կատարէ իր խոստումը, և յայնժամ երեք գաշնակից կայսերք կարելի է ըսել իրարու հանդիպին։ Մինչ մի կողմէ Անգլիական նոր նախարարութիւնը կը լանայ իր քաղաքական մեկուսացումէն դուրս ելնել, մերձենալով Ֆրանսայի և Թուրքիոյ, միւս կողմէ՝ Գիամալը իշխանն ալ երից կայսերաց նոր տեսակցութիւն մը կը պատրաստէ իբրեւ անուղղակի պատասխան մը այն մերձեցման՝ որ սկսած է տեսնուիլ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Թուրքիոյ միջեւ։

Երից կայսերաց անցեալ տարւոյ տեսակցութեան նպատակն էր եւրոպական խաղաղութիւնն ապահովել, և յիրաւի, հիւսիսային տէրութեանց երեակ գաշնակցութիւնն էր որ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջև պատերազմի մը առաջն առաւ, զի Գերմանիա և Աւստրիա, եւրոպիոյ խաղաղութիւնն անվթար պահելու նպատակաւ, իրենց ազդեցութիւնն իբ գործ դրին Բ. Դրան քով, նեղութիւններու չեզոքութիւնն յարգել տալու համար։ Բ. Դրան չեզոք դրից առջև, Անգլիա զգուշացաւ դեպքերը մինչև ի ծայրահեղութիւն մղելէ, և պատերազմն՝ որ պահ մը անխուսափելի նկատուած էր, հեռաւոր պատահականութեանց կարգն անցաւ։ Արդեօք այս տարւոյ տեսակցութեան նպատակը խաղաղական՞ն է թէ պատերազմական, չգիտենք, այլ սա ստոյգ է թէ, եւրոպական դիւանագիտութիւնը կնճռոտ խնդիրներ ունի իր օրակարգին մէջ, որոց լուծման եղանակին վրայ կանխաւ համաձայնելու համար է անշուշտ որ Գիամալը իշխանն հարկ տեսած է նորէն իրարու քով բերել երեք գաշնակից միապետները։ Ցորչափ համերաշխութիւնը չարունակէ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Ռուսիոյ շահուց միջև, եւրոպիոյ խաղաղութիւնն երաշխաւորեալ է, և այս համերաշխութիւն այժմ առաւել քան երբէք հարկաւոր է, երբ երեակ դաշնակցութենէ դուրս մնացող տէրութեանց միջև եւս սկսած մերձեցում մը տեսնուիլ։

—

Երէկ առաւօտեան թղթակցով եկած եւրոպական լրագիրք Անգլիոյ երեսփ. ժողովոյ այն նստին նկատմամբ կը բերեն, յորում պահպանողական կառավարութիւնն իր առաջին պատասխանը կրած էր, որպէս հետագիրը ծանոյց մեզ անցեալ շաբթու։ Վիճաբանութիւնն այն օրինաց վրայ էր, որ քոէարկութեան իրաւունք կուտայ ամէն անձնոյ՝ որը բժշկական օգնութիւններ կ'ստանայ իրենց թեմին ծախիւք։ Գ. Կլատսթընի օրով ընդունուած ընտրական բարենորոգմանց օրէնքին՝ իրենց ընտրական իրաւունքներէն կը զրկէր զանոնք, որք այս պարագային մէջ կը գտնուէին։ Սկսալ մ'էր սա, և զայն դարմանելու համար Գ. Ձէս Գոլչինկա անցեալ ամսոյ մէջ օրինաց ծրագիր մը պատրաստած էր՝, ծանուցանող թէ, այն անձինք որք աղքատաց վարչութեան միջոցաւ բժշկական օգնութիւններ կը խնդրեն, իրենց ընտրական իրաւունքները կորուսած չեն համարուիր։ Նախարարութիւնն հաւանած էր երեսփոխանական ժողովոյ ներկայել սոյն ծրագիրն, յուսալով որ ե. թէ ընտրական օրէնքէն բառնար այն տրամադրութիւնն՝ որ ընտրական իրաւունքէ կը զրկէր գաս մը քաղաքացիներ, պիտի կրնար բազմաթիւ քուէներ չահիլ յառաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց միջոցին։ Մինչև ասո ամեն ինչ կարգին էր, և ազատականք ու պահպանողականք կատարելապէս համաձայն էին, երբ հարցուեցաւ թէ, ինչ պէտք է հասկընալ բժշկական օգնութիւն ըսելով։ Ըստ որում կրնար տարակոյսներ ծագիլ, Գ. Ձէս Գոլչինկա յուլիս 23ին բարեփոխութիւն մ'առաջարկեց, որ կը միտէր օրէնքին մէջ պայման մը ներմուծել, հաստատող որ բժշկական օգնութիւնք ըսելով պէտք է հասկնալ ինչ որ բժիշկը կրնայ հրամայել կամ յանձնարարել։

Ցանուն կառավարութեան, Գ. Պալֆուր ընդդէմ խօսեցաւ Գ. Գոլչինկոի բարեփոխութեան։ Ըստ իր կարծեաց, բժշկական օգնութիւնք կը կայանան միայն դեղերու և դեղագործին մէջ արձանագրեալ պատրաստութեանց մէջ, և ինչ որ այս դասակարգէն դուրս կ'ելնէ, օրինակի աղագաւ հիւանդի մը որուած գաւաթ մը օղի, ընտրական ցանկերէն չկրնար կուտայ այդ հիւանդին անունը։ Սըր Ուիլեամ Հարքուր խոկոյն իվեր հանեց անտեղութիւնն և անպատեհութիւնն այն օրէնքին, որ իբրև ընտրող կ'ընդունի մարդ մը, որուն բժիշկն հրաման ըրեր է իբրև զօրացուցիչ դեղ քիչ մը գինիի խմել, և ընտրողութենէ կը զրկէ զայն, որուն քիչ մը գոնեաք կը խմցուի, այժ տալու համար բաւական բուռն վիճաբանութենէ մը յետոյ, երեսփ. ժողովը 50 ձայնից մեծամասնութեամբ ընդունեց Գ. Գոլչինկոի բարեփոխութիւնն, և Գ. Պալֆուր, յանուն իր պաշտօնակցաց ծանոյց թէ, կառավարութիւնը կը հրաժարէր առանձին այն օրինաց ծրագիրն զոր ազատականք անմիջապէս խնդրելէն իրենց սեփական շահուն համար։

Ի նպաստ բարեփոխութեան որոշուած 180 քուէներուն մէջ պէտք է հաշուել Իռլանտացի երեսփոխանաց քուէներն, որք կառավարութեան դէմ քուէարկած են։ Դիտելի կարեւոր կէտ մ'է սա, զի կը հաստատէ թէ պահպանողականաց և Իռլանտացւոց միջեւ դաշնակցութիւն չկայ, և թէ այս վերջինք, կը քուէարկեն միշտ ինչ որ Իռլանտայի շահուց համաձայն կը նկատեն, առանց ոչ մէկ կուսակցութեան յարելու։

Կառավարութիւնն ի բաց թողած լինելով սոյն օրինակ ծրագիրն՝ որ այժմ մեծամասնութեան անդամոց ձեռքը կը գտնուի, նախարարութեան դատութիւնն երբէք չէ վտանգուած, բայց յոյժ հաւանական է որ—որպէս Լոնտոնէ կը ծանուցանեն Ֆրանսական Տէյա լրագրին—Լորտերու ժողովը պիտի մերժէ Գ. Գոլչինկոէն բարեփոխեալ օրէնքը կամ թէ պիտի ջնջէ յուլիս 23ին ներմուծեալ նոր պայմանը։ Երկու պարագային մէջ ալ վէճ կրնայ ծագիլ երկու ժողովոյ միջեւ։

—

Երէկ Լոնտոնէն հեռագիր մը ծանոյց թէ, Անգլիոյ թագուհւոյն արտասովոր հոմիսէր Սըր Տըրմմընտ Ուոլֆ վերջապէս մեկնած է Լոնտոնէն, իբ արտասովոր պաշտօնն երթալ կատարելու համար Եգիպտոս։ Սըր Տ. Ուոլֆի ուղեւորութեան ցարդ կրած յապաղումը կը վերագրուի այն բանակցութեանց, որոց տեղի տուած էր անգլիական արտասովոր հոմիսէրին յանձնուած և դեռ անորոշ պայմանն, ընդ մէջ Բ. Դրան և Լորտ Սալիզպըրիի նախարարութեան։ Անգլիական կառավարութեան նախնական ծրագրին նայելով, Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ նախ՝ պիտի այցելէր Նեզոսի ափունքն և ապա մայրաքաղաքս պիտի գար։ Լորտ Սալիզպըրիի նախարարութիւնն, որպէս կը տեսնուի, հաճած է դիմանիլ Բ. Դրան բաղձանաց, որ կ'ուզէր տեսնել որ Բրիտանական հոմիսէրը Վոսփորի ափունքէն սկսի իր պտոյտը։

Թագուհի կարեւոր յօդուածն, որոյ մէկ բովանդակութիւնն մեզ հաղորդեց երէկ Ռիւթէրի գործակալութիւնն, կը հերքէ այն պրոյեկները թէ, Անգլիական կառավարութիւնն, նախորդ նախարարութեան աշխարհավարութեան մէջ յարատեւելով, որոշած է Ուոլֆի գործակալին յանձնել Մուտանի մէջ նոր արշաւանքի մը հրամանատարութիւնը։

—

Վերջին թղթակցով եկած եւրոպական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ, Զանզիպարի առջև գտնուող Անգլիական նաւատորմն ետ կանչուած է։ Գերլինի պահպանողական թերթերն ալ՝ Գրոս Ցայթունկ այս իրողութեան մէջ նշան մը կը տեսնէ այն բաղձանաց, զոր Լորտ Սալիզպըրիին Գերմանիոյ հետ բարեկամական յարաբերութիւններ տածելու մասին, Գրոս Ցայթունկ կը կարծէ թէ Անգլիական մարտանաւուց մեկնման հետեւանքը պիտի լինի պարտաւորել Զանզիպարի Սայիտ Գարկաչ Մուլթանն՝ լաւագոյն ընդունելութիւն ը՛ընելու Գերմանիոյ բաղձանաց։ «Արդարէ որ, կը յարէ Գերմանական թերթը, Անգլիա՝ որուն թոյլ տուինք գրաւել ընդարձակ երկիրներ Նիկերէ և Պընուէէի հովտին մէջ, ամէն ապաստութիւն թողու մեզ Արեւելեան Ափրիկէի մէջ։

—

Սիմլայէն յուլիս 25 թուով կը հեռագրեն թէ, Աֆղանստանի էմիրը Հնդկաստանի կայսրուհւոյն Ֆերմանը ընդունելէ յետոյ, որ «Աստղ Հնդկաստանի» պատուանշանին խաչը կուտար իրեն, 101 թնդանօթ արձակել տուեր է. Գապուլի մէջ 3 օր լուսավառութիւն եղեր է։ Կայսերական Ֆերմանին պատճէնները՝ Գապուլի և բովանդակ Աֆղանստանի մէջ պատերուն վրայ փակցուեր էր։

—

Հռոմէն յուլիս 25 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Լիպերմա քաղքին խօսքին նայելով,

Լոնտոնի և Հռոմի կառավարութիւնք նոր քանակցութիւններ կայած են վերաբերմամբ Սուտանի խնդրոյն, Լորտ Սալիսպըրի կը կարծէ եղեր թէ Անգլիա պարտի ի հարկէ վերսին գրաւել դիրքերը։

—

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Պ. Պալըք ծանոյց թէ, Անգլիա ձեռնարկներ կ'ընէ Իտալիոյ քով, որպէս զի Իտալիա պահպան ղօրաց օգնէ։

Լուտոնէն ուղղեալ յուլիս 28 թուակիր հեռագիրը մ'ալ կ'ըսէ թէ, Անգլիա կը խնդրանքէ Հապէշստանի և Իտալիոյ կառավարութենէ որ օգնութիւն ղրկեն Քառալայի պահպանման ղօրաց։

ՍԸՐ ՄՈՎՍԷՍ ՄՈՆԹԷՖԻՈՐԻ

Իսրայէլացի մեծ մարդասէր Սըր Մովսէս Մոնթէֆիորէ, որ մահը ծանոյց մեզ երէկ հեռագիրն, 1784 հոկտ. 24ին ծնած է։ 1837ին Լոնտոնի դատական վարչութեան մէջ ծառայած է, և նոյն տարուոյ նոյեմ. 9ին ասպետ անուանած է այն այցելութեան առթիւ, որ թագուհին ըրաւ ի կրկտոլ։ 1846ին Պարոն անուանեցաւ, ի վոխարէն այն ծառայութեանց, զորս մատուցած էր սէրուքեան։ 1840ին Սըր Մովսէս Մոնթէֆիորէ Աբրեւելք եկաւ։ Դամասկոս գնաց իր Իսրայէլացի եղբարց իրաւունքները պաշտպանելու համար, որք յայնժամ Սուրիոյ խռովութիւններէն կը նեղուէին, և իր պաշտօնն ի գլուխ հաներէ յետոյ երբ Լոնտրն վերադարձաւ, իր կրօնակից ազգ կողմէ արծաթէ անօթ մ'ատացաւ ի նշան իրենց երախտագիտութեան։ Երեսփ. Ժողովը 1864ին չնորհակալութեան քուէ ուղաւ նմա վասն այն բազմադիմի և նշանաւոր ծառայութեանց, զորս մատուցած էր այն գաւառաց մէջ, ուր գնացած էր սփոփել իրենց կրօնական համոզմանց պատճառաւ հարստահարեալ ժողովուրդներն, և մասնաւորապէս իր արիասիրտ ուղեւորութեանն համար ի Մարոք, ուր այս երկրին Սուլթանն յորդորած էր, Իսրայէլացի հետ մի և նոյն քաղաքային և քաղաքական իրաւունքները չնորհել նաև Քրիստոնէից և Հրէից։ 1867ին Թուրքիա հասնելով, միտքին յայտնեցաւ ի նպաստ իր կրօնակից կատարած պաշտօնին մէջ։ Սըր Մովսէս Մոնթէֆիորէ, որ անսահման հարստութիւն մը ունէր, նոյն տարին Իսրայէլեան վարժարան մը հիմնեց Ռամսկէյթի մէջ, ի յիշատակ իր ամուսնոյն՝ Լէյտի Ջուդիթ Մոնթէֆիորէի։

Ան ժամանակէն ի վեր Սըր Մովսէս Մոնթէֆիորէ միշտ նախաձեռնութիւն ունեցաւ աղքատաց և հարստահարելոց թշուառութիւնն սփոփելու մասին։ Մըտերիմ բարեկամ Լորտ Պիքընսֆիլտի, որ յոյժ կը յարգէր զինքն, միութեան ձեռնարկները ըրած է անոր քով, որպէս զի Հրէից պաշտպանութիւնն ստանձնէ Ռումանիոյ, ինչպէս նաեւ այն ամեն երկիրներու մէջ, զորս Պէրլինի վեհաժողովը պիտի անջատէր Օսմ. տէրութենէն։ Այս ջանքեր ապարդիւն չմնացին։ Անգլիա միացաւ Ֆրանսայի հետ՝ յօգուտ Աբեւելեան Հրէից խնդրելու համար այն քաղաքային և քաղաքական իրաւունքներն, որք մինչեւ այն առեն պակսած էին իրենց։

Սըր Մովսէս Մոնթէֆիորէ՝ իր ամեն միջոցներով նպաստած է իր կրօնակցաց պաղեստինի մէջ բնակութիւն հաստատելուն, և ինք հիմնած է այն բազմաթիւ հրէական գաղթականութիւններն, որք եաֆայէն կը տարածուին մինչեւ Իսրայէլի նախկին թագաւորութեան երկիրը։ Այս գաղթային չարժման ծաւալումն, որուն համար Սըր Մովսէս մեծամեծ պատրաստութիւններ ըրած էր, և իր վերջին այցելութիւնն ի Պաղեստին, օր գնացած էր ի մօտոյս տեսնել նոր գաղթականութեան յառաջդիմութիւններն, քաղաքական հանգամանք մը տուին այս գաղթականութեան, թէև իրօք չունէր։

Մինչեւ իսկ ըսուեցաւ թէ, Սըր Մովսէս նպատակն էր Իսրայէլի նախկին թագաւորութիւնն յարուցանել։ Անօգուտ է ըսել թէ Սըր Մովսէս այնքան գործնական մարդ մ'էր, որ չէր կրնար այսպիսի երազներու տեսիլ երթալ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգային ժողովոյ այս աւուր նստին մէջ, Բաղ. ժողովոյ տեղեկագիրը վեհ. ց. Նուբեան էֆէնտի յայտարարութիւն մ'ըրաւ, յորում չնորհակալութիւն յայտնելէ յետոյ իր և իր պաշտօնակցաց նկատմամբ ցոյց տրուած վստահութեան համար, կը յայտնէր թէ քանի որ Ամենադրութեան վերաքննութեան ակզբունքն ընդունուած է և առ այդ յանձնախումբ մը պիտի կազմուի, անշուշտ երեսփոխանութիւնը ներկայացնող պիտի գտնուի Վարչութեան, երէց սա Ամմանադրութեան ձեւակերպութեանց մէջ թերեւս զանցառութիւններ ընէ այս միջոցիս։

—

Ազգային ժողովը իր այս աւուր նստին մէջ հետեւեալ կերպիւ կազմեց Երեսփոխանական Ազգային Ժողովոյ այս աւուր նստին վակուժէն յետոյ, իր խօսքը դիւանին ին ներկայ երեսփոխանաց ուղղելով, յայտարարեր է թէ, Ժողովը պէտք է ժամ առաջ օրակարգի խնդիրներն աւարտէ, վասն զի խորհրդարանական երկամեայ նըստաշրջանին լրանալուն հազիւ 15 օր կայ, ըստ Ամմանադրութեան։

—

Յետ վակման Ազգային Ժողովոյ, Բաղ. Ժողովը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պաարիարք Հօր։ Ղալաթիոյ թաղերէն բաւական բազմութեամբ, ինչպէս նաև Տիվրիկոյ դիւղաքնակ ազգայինք Ժողովին ներկայանալով, իրենց ծանուցեալ խնդիրներով ղբաղեցուցին զայն։

—

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք թէ ազգային երեսփոխանաց երիցադոյնը՝ Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆ., որ 7-8 ամսէ ի վեր հիւանդ կը տառապէր և Ազգ. Ժողովէն բացակայ կը գտնուէր, ապաքինած լինելով, ազգային Ժողովոյ այս աւուր նստին ներկայ գտնուած է։

—

Ամեն. Ս. Պաարիարք Հայրն, երեսփոխանական Ժողովոյ այս աւուր նստին վակուժէն յետոյ, իր խօսքը դիւանին ին ներկայ երեսփոխանաց ուղղելով, յայտարարեր է թէ, Ժողովը պէտք է ժամ առաջ օրակարգի խնդիրներն աւարտէ, վասն զի խորհրդարանական երկամեայ նըստաշրջանին լրանալուն հազիւ 15 օր կայ, ըստ Ամմանադրութեան։

—

Ցեղ վակման Ազգային Ժողովոյ, Բաղ. Ժողովը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պաարիարք Հօր։ Ղալաթիոյ թաղերէն բաւական բազմութեամբ, ինչպէս նաև Տիվրիկոյ դիւղաքնակ ազգայինք Ժողովին ներկայանալով, իրենց ծանուցեալ խնդիրներով ղբաղեցուցին զայն։

—

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք թէ ազգային երեսփոխանաց երիցադոյնը՝ Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆ., որ 7-8 ամսէ ի վեր հիւանդ կը տառապէր և Ազգ. Ժողովէն բացակայ կը գտնուէր, ապաքինած լինելով, ազգային Ժողովոյ այս աւուր նստին ներկայ գտնուած է։

—

Ամեն. Ս. Պաարիարք Հայրը նախընթաց օրը հեռագրեց Բաղէշի Գաւառական վարչութեան, որպէս զի վախճանեալ Տ. Երեմիա եպիսկոպոսի տեղ առաջնորդական նոր ընտրութիւն կատարէ այն հօրինուն ընտրելեաց ցանկին վրայ, որ այժմ վեց անուն կը պարունակէ Տ. Երեմիա եպիսկոպոսին մահուամբ։

—

Ամեն. Ս. Պաարիարք Հայրը նախընթաց օրը հեռագրեց Բաղէշի Գաւառական վարչութեան, որպէս զի վախճանեալ Տ. Երեմիա եպիսկոպոսի տեղ առաջնորդական նոր ընտրութիւն կատարէ այն հօրինուն ընտրելեաց ցանկին վրայ, որ այժմ վեց անուն կը պարունակէ Տ. Երեմիա եպիսկոպոսին մահուամբ։

—

Կը լսեմք թէ, վանայ գաւառապարչութիւնն, ի պատասխանի Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր հեռագրին, ծանուցած է թէ, Էչմիածնի Կաթուղիկոսին անուան յիշատակութիւնն ըստ առաջնոյն կը չարունակէ բոլոր վանայ եկեղեցեաց մէջ, և թէ նախորդ անկարգութեանց հեղինակները գտնելու համար քննութիւն բանալու հարկ չտեսնելը, քանի որ անոնք արդէն ղջմացած և իրենց թերագրութեանը զոհ երթալն հասկցած են։

—

Վարագայ վանուց փոխ-վանահայրութիւնը, զոր վախճանեալ Տ. Սարգսեան Երեմիա Սրբազան կը վարէր, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան Հօր կողմէ Երեմիա Սրբազանի եղբօր՝ Արիստակէս վ. Տ. Մարգսեանցի յանձնուած է։

—

Գոհութեամբ կը լսեմք թէ՝ ազգային վիճակներէն՝ Աստուածատուրեան Անդրանիկ էֆէնտի ապած նորընծաի կաթուղիկոս Ամեն. Տ. Մեքսիմոս Սրբազանին պատկերն երկու չաթմանի մէջ գրեթէ 5,000 օրինակ ապառեր է։

Ասիկա, ըստ մեզ, ոչ նուազ խօսուն և գործնական փորձ մ'է, ժողովրդեան՝ առ իր նորընծաի Ամեն. Տ. Մեքսիմոս կաթուղիկոսն ունեցած չափազանց սիրոյն և սրտագին համակրանաց։

—

Ուճեան վեհ. Սբիկ էֆ.՝ որ Ազգանուէր Հայրենեաց ընկերութեան դաշտային հանգիսին նախագահութիւնն ստանձնած էր ազգասիրաբար, անձնական տկարութեան պատճառաւ հանգիսին օրը չկրնալով անձամբ ներկայ գտնուիլ, 10 Օսմ. ոսկիները ղրկեր է։

—

Եգիպտոսի նորընծաի առաջնորդ Գեր. Տ. Մամբրէ վարդապետ Մարկոսեան, որ Ս. Երուսաղէմէյ պարտուց համար ի Ռուսաստան նուիրակ ղրկուած է, և Նոր-Նախիջեւանի Հայկական Ազգային Վարժարանին մէջ ալ ներկայ եղած է, յայտնած է թէ մինչեւ որ իր հանգանակութեան պաշտօնը չաւարտէ, չկրնայ իր պաշտօնատեղին երթալ։ Գեր. Մամբրէ վարդապետ չափ իր համբոյր քնաւորութեամբ այն համակրութիւն գտած է ի Ռուսաստան, որ ի Բեդրոպուրկ Պ. Սանտուրեանցի և այլ մեծամեծաց կողմէ բացառիկ ընդունելութեամբ պատուասիրուած է, ինչպէս նաեւ ի Բագու՝ Ժողովրդեան կողմէ ոսկի ժամացոյց մը նուիրուած է իրեն և վերջին անգամ Նոր-Նախիջեւանու Ս. Խաչ վանքին մէջ կատարուած բարեգործական ընկերութեան 25 ամեայ յոբելեանին ատթիւ, մշանշենաւոր պատուոյ անդամ յորջորջուած է։

—

Ազգանուէր Հայրենեաց ընկերութեան ընդհ. Ժողովը՝ որ յառաջիկայ չաթաթ օրը գումարուելով, իր դիւանը պիտի նորոգէր և նոր գործադիր ժողով մ'ընտրէր, յետաձգեր է իր նիստն ի նշան ազգ Տիկին Հաճեանի։

—

Գոհութեամբ կը լսեմք թէ, Ազգանուէր Հայրենեաց ընկերութեան հիմնադիր տիկին Զապէլ կ. Տոնէլեան՝ Պրուսայէն առժամայ կերպիւ Գաղատիա երթալով, անդ յայտներ է Անգանուէր Հայրենեաց ընկերութեան մասնաճիւղ մը հաստատել, ուր նորհիւ կը յուսայ արդիւնաւոր հանգանակութիւն մ'ընել ի նպաստ բնօթացութիւնք վարժարանաց։

—

Մեր երեքշաբթի աւուր թուով Սահաթիոյ վարժարանաց նկատմամբ տրուած տեղեկութիւնէն Աղէքսանդր էֆէնտի Փանոսեան դոհ լինելով գրած է նոյն վարժարանաց Հայ լեզուի ուսուցչին, Մ. Կիւրճեան էֆէնտիի համակրանաց և խրախուսանաց թուղթ մը և յղած է միանգամայն իր տաղերէն չորս հատ «Շողեր և Ցօղեր», մին իրեն համար, և մնացեալներն իր երեք աշակերտաց՝ որք յանուանէ յիշատակուած էին մեր նոյն թուով։ Եւ ահա այս առթիւ գրած է մեզ Մ. Կիւրճեան էֆէնտի հետեւեալ նամակը։

Խմբագիր Տէր.

Յարդ զՓանոսեան էֆէնտի մի միայն Ազգ. օրագրաց մէջ ճանչցած ըլլալով, մինչ յանախնկատս այսպիսի նուէրներ և սիրուիր թուղթ մը կ'ընդունիմ չգիտեմ թէ ինչ կ'զգամ։ Ինչ չզգամ, մինչ մտածառութեամբ գիտեմ, թէ չատ անգամ Ազգ. ուսուցչին կը գլացուի թերեւ ժպիտ մը, զուարթ ակնարկ մը՝ իր սրտին սիրտին ու ոգւոյն կրակովը խառնուած քրտանցը համար. ինչ կ'զգամ, մինչ ատաստ եմ, որ մանկան թոթով լեզուն՝ հըրեղէն լեզուի կը փոխես, հոգւոյն գոհութիւն կը ներշնչես, նորա կոչտութիւնները ի յարդ և ի կերպարանս կը բերես՝ և դու ինքդ կարօտ կը մնաս բանի մը՝ բառի մը. և ինչ չզգամ, մինդեռ անծանօթ հոգի մը կուգայ կը գտնէ զքեզ գրասեղանիդ առջեւ, կը ժպտի գուարթութեան, չողեր և ցօղեր կը սփռէ զքեզ։

Արդարեւ, այդ գրքերն՝ զորս պատիւ մեծ ըրած է յղել ինձ Փանոսեան էֆէնտի իր պատուական թղթոյն հետ՝ գրքեր չեն, այլ չողեր՝ զոր կը ճառագայթէ յիւ. ցօղեր՝ զորս կ'անձրեւէ հրանուտ ոգւոյս մէջ։ Սխալ է կարծել թէ մի միայն նիւթականն է խրախոյս և քաջալերութիւն, հոգեկանն առաւել կարեւոր է, մանաւանդ ուսուցչին, քանի որ ի նմա միշտ գեր ի վերոյ քան զարմինն ապրելու է հոգին։ . . . .

Արդ, այսպիսի խրախոյս մը Ձեր . . . Թերթոյն ու Փանոսեան էֆէնտիէն զառաջինն վայելելուս ուրախ եմ և կը մատուցանեմ Ձեզ և Ձեր միջոցաւ Փանոսեան էֆէնտիին անկեղծ չնորհակալութիւններս։

Սիրալիր ողջունիւ
Մ. Կ.

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հարկաց վարչութեան Ժողովոյ նախագահ Սիւրէյյա էֆ. նոյն պաշտօնատան անօրէն անուանեցաւ Պալայի աստիճանաւ։

—Վեհ. Սուլթանը նշանը-իմ. լիաշուք ոսկի չքանչան ընծայեց Հիճազի նահանգին կուսակալ և զինուորական հրամանատար Օսման Նուրի փաշային։

—Գարասաղլ Նէքիմա իշխանը Պուլղարիոյ Ալէքսանդր իշխանին այցելութիւն տալէ յետոյ, մայրաքաղաքս պիտի անցնի և քանի մ'օր հիւր պիտի լինի Վեհ. Սուլթանին։

—Մայրաքաղաքս հատած մասնաւոր տեղեկութիւնք բացորոշապէս կը հերքեն Մորիվլիոյ մէջ հնռատան ծագած լինելուն լուրը։ Հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է Ֆրանսայի մէջ։

—Պէլկրատէն յուլիս 28 թուակ կը հեռագրեն թէ, Աբնավուտ հրո-

Ա.յսոլեն բսոնեն յեսոց , Բ.ոլ.ենեն Խրեպ-
քեան բերաւ , և երբեմն գեղ-
գեղ պատմեց ինչ որ տեսած
կամ լսած :

Լ.Ի.

Ա.ր զրեցի բարեկամ ջիգիս վրայ , որ Շա-
մախի կողմերն էր ապրում , ինչ-
պես որ գիտէք :

Ընկերս ինձ գրեց , որ ինքն էլ ուզում
է գալ Պետերբուրգ , ինձ տեսնելու
համար :

Ես ուրախացայ այդ լուրից , և սկսե-
ցի պատրաստել ինձ նրան ընդունե-
լու համար

—Ախեր քեզի էլ յուրաքանչյուր անգամ պահ մը կ՚անցնի, որ մտածես եղբ օգտուիլ այս առ-
թիւ, որ ինձմէ ազատիս...

—Ես ոչ մի ձեռնոց ունիմ, որ կորսնցնեմ...

Ճամբան ալ ինձի համար չափ մըն է ձեռնոցներ ծախելու համար, որ ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

—Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

—Ես, պատասխանեց Նաթ-ա-Բիլ, չունիմ ձեռնոց մը ձեռքիս, որովհետեւ ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

396.— Չօրսուր մարմար մը ամուսնացած կնոջ մը, որ ամուսինը կը խաբէ, ինչպէս նաեւ ամուսինը կնոջ մը, որ ամուսինը կը խաբէ, ինչպէս նաեւ ամուսինը կնոջ մը, որ ամուսինը կը խաբէ...

397.— Մեծ ատենադատական նստաշրջանի մը ընթացքին, ուր ես ալ ներկայ էի, ամբաստանեալներէն մին, որ ինձմէ ոչինչ կրնար ակնկալել, ինձ ըսաւ, որ ինքզինքը ստիպուած տեսած է ինձ ալ ներկայացնել իր պաշտպանութեան համար...

—Ախեր էն յուրաքանչյուր անգամ պահ մը կ՚անցնի, որ մտածես եղբ օգտուիլ այս առ-
թիւ, որ ինձմէ ազատիս...

—Ես ոչ մի ձեռնոց ունիմ, որ կորսնցնեմ...

Ճամբան ալ ինձի համար չափ մըն է ձեռնոցներ ծախելու համար, որ ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

—Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

—Ես, պատասխանեց Նաթ-ա-Բիլ, չունիմ ձեռնոց մը ձեռքիս, որովհետեւ ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

Ամուսինը ուրախութեան ոռնոց մը հանեց, որ ինքզինքը ստիպուած տեսաւ ականջները ծածկել...

—Ես, ես ալ ունենամ ձեռնոց մը ձեռքիս...

395.— Ֆէֆ բնութիւնը, ինչպէս ամէնքդ ալ գիտէք, ինձի տուած է բարի սիրտ մը եւ ես երբեք չեմ կրնար տեսնել մարդ մը, որ ինձմէ աղքատ ըլլայ, առանց ինձմէ ոչինչ ուզելու ամէն ինչ ընել անոր համար, որ ան ալ ինձմէ ոչինչ ուզէ...

396.— Ֆէֆ ունի ընկեր մը, որ ամուսնացած է կնոջ մը հետ, որ ամուսինը կը խաբէ, ինչպէս նաեւ ամուսինը կնոջ մը, որ ամուսինը կը խաբէ, ինչպէս նաեւ ամուսինը կնոջ մը, որ ամուսինը կը խաբէ...

397.— Մեծ ատենադատական նստաշրջանի մը ընթացքին, ուր ես ալ ներկայ էի, ամբաստանեալներէն մին, որ ինձմէ ոչինչ կրնար ակնկալել, ինձ ըսաւ, որ ինքզինքը ստիպուած տեսած է ինձ ալ ներկայացնել իր պաշտպանութեան համար...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՐՈՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՐՈՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ